

[Chr. Christensen]

for statsgarantien da også i mange tilfælde må træde til. Det koster jo store summer: allerede nu over 100 mill. kr.

Derfor finder kristeligt folkeparti det nødvendigt med en dybtgående ændring af reglerne for uddannelsesstøtte, og det må efter vor opfattelse gå efter følgende retningslinjer.

For det første: statsgaranterede lån i banker og sparekasser afskaffes til fordel for direkte statslån gennem Statens Uddannelsesstøtte.

For det andet: uddannelsesstøtten ydes til alle studieegnede som lån, der er rente- og afdragsfri i studietiden.

For det tredje: ved ansøgning om studie-støtte behandles den uddannelsessøgende individuelt og uafhængigt af forældrenes og eventuel ægtefælles økonomiske forhold.

Til dette tredje punkt vil jeg bemærke, at det vel før i tiden var muligt for nogle forældre at betale deres børns uddannelse eller dele deraf, men den almindelige økonomiske udvikling og især beskatningsreglerne har borttaget de fleste forældre denne mulighed, så den uddannelsessøgende bliver henvist til selv at bære ansvaret for at fremskaffe de nødvendige midler til uddannelse og ansvaret for at få studiegælden tilbagebetalt.

Det er derfor, synes vi, groft diskriminerende, at mange unge i dag afskæres fra at få en hjælp i studietiden i lighed med andre, blot fordi deres forældre har en god indtægt og eventuelt en død formue i jord og fast ejendom.

Det er ligeledes urimeligt, at en ung, der gifter sig i studietiden, skal afskæres fra hjælp, fordi en ægtefælle har en indkomst; det er jo i virkeligheden skat på ægteskab.

For det fjerde: de tilbudte studielån må have en sådan størrelse, at de kan dække de uddannelsessøgendes nødvendige leveomkostninger. Nu er det jo en skønssag, hvor meget en studerende har brug for om måneden for at leve rimeligt. I AC-debat nr. 2, 1981 er de studerendes økonomi jo grundigt behandlet – det har været fremdraget her før – og det fremgår af den, at en 19-24-årig, der er gået ind i en håndværker- eller anden praktisk uddannelse, tjener ca. 66.000 kr. Dette kan ses i forhold til, hvad staten for tiden yder pensionister eller giver i langvarige bistandsydelse, som er ca. 3.000 kr. om måneden eller ca. 36.000 kr. om året. Det, de studerende skal have til deres rådighed, må

nok ligge oppe i nærheden heraf. Heroverfor står der jo oplysninger om, at gennemsnitsindtægten for de studerende er ca. 26.000 kr. om året, og derfor må det beløb nok reguleres i opadgående retning.

De studerende kan jo principielt skaffe sig midlerne til det daglige forbrug og til studieudgifterne fra egen formue, fra privat støtte – her først og fremmest forældrene – fra legater, fra lån og fra eget arbejde. I praksis viser det sig, at hovedparten af midlerne stammer fra lån og eget arbejde. Studerende, der vælger helt at leve af lån, kommer med de nugældende rentesatser i en gæld, de risikerer ikke at kunne afdrage gennem et helt erhvervsaktivt liv.

For det femte: ved modtagelse af lærlingeløn eller anden løn under uddannelse nedtrappes den maksimale støtte tilsvarende. Her mener vi, der må gennemføres en ordning, så den studerende kan tjene mere end nu, inden det får konsekvenser for studiestøtten; det kan jo også modvirke den store gældsstiftelse.

For det sjette mener vi, at tilbagebetalingen af lånene skal begynde et år efter uddannelsen, og at det tilbagebetalte beløb skal pristalsreguleres, sådan at det tilbagebetalte svarer i købekraft til den modtagne støtte. Vi har også været inde i beregningen af, hvad det vil betyde, såfremt lånene forrentes i tilbagebetalingsperioden med en lav rente.

Når vi ønsker tilbagebetalingen påbegyndt et år efter studiernes afslutning, er det, fordi de unge må have en rimelig tid til at etablere sig, til at stifte hjem, også hvis de ikke har gjort det tidligere. Vi er mest indstillet på at pristalsregulere lånene, men beregningerne kan jo godt vise, at lån til lav forrentning, f.eks. en rente, der svarer nogenlunde til K-lånenes, vil være en bedre løsning.

Tilbagebetalingsperiodens længde bør efter vor opfattelse afhænge af støttemodtagernes indtægt, sådan at støttemodtagere med lav indtægt indrømmes en langsommere tilbagebetaling end støttemodtagere med høj indtægt. Det kunne man f.eks. opnå ved at fastsætte den minimale tilbagebetaling til en bestemt brøkdel af indtægten.

Hvad angår de studerendes økonomiske forhold på lidt længere sigt, mener vi, der må ske en omstrukturering af uddannelserne, sådan at den enkelte studerende får mulighed